

Kitab Daniel - Nomer Telung Puluh Sanga

Mbabar Anyaman Kenabian: Impènipun William Miller lan Pamulihan Kasunyatan-kasunyatan Dhasar ing Dina-dina Pungkasan

Jeff Pippenger

2024-01-03

Kita saweg nimbang sawijining panrapan profetik saking impenipun William Miller ing dinten-dinten pungkasan, ing pundi sadaya pameca punika manggih kasampurnanipun ingkang sampurna. Impenipun Miller netepaken panemon, panyantos, panampikan, panguburan, lan pamulihan saking kayektèn-kayektèn dhasar Adventisme ingkang kasusun lumantar pelayananipun Miller. Kayektèn-kayektèn dhasar punika nglambangaken kayektèn-kayektèn ingkang kabikak segelnipun ing taun 1798. Kayektèn-kayektèn punika kawejahan déning sesanti Kali Ulai. Impenipun Miller, kados kacathet wonten ing kitab Early Writings, punika impen kaping kalhipun, lan impen punika sampun dipratandhani déning impen kaping kalhipun Nebukadnésar, kadosdene Miller piyambak ugi sampun dipratandhani déning Nebukadnésar.

Artikel-artikel sadurungé wis nduduhaké kepriyé pungkasaning urip Nebukadnésar sing sajrone “pitu mangsa” urip kanthi ati kéwan, kanthi simbolis rampung ing taun 1798. Kratoné banjur dipulihaké, lan kanggo kaping pisanan, Nebukadnésar makili sawijining wong sing wis katobat kanthi sampurna. Ing babagan “wektu pungkasan,” ing taun 1798, dhèwèké makili “wong wicaksana.” Kita uga wis ngenali yèn minangka raja Babil sing kapisan, paukuman “pitu mangsa” tumrap Nebukadnésar iku minangka pralambang saka paukuman tumrap Belsyazar sing rong èwu limang atus rong puluh (mene, mene, tekel, upharsin), yaiku raja Babil sing pungkasan.

“Menyang panguwasa Babilon kang pungkasan, kaya dene ing pralambang marang kang kapisan, wus tumeka ukara paukuman saka Sang Pangawas ilahi: ‘He ratu, ... marang sira wus kapangandikakake; Kraton iku wus kapundhut saka ing sira.’ Daniel 4:31.”
Prophets and Kings, 533.

Suster White ngidentifikasi Belsyazar ing wektu pangadilane minangka “raja kang bodho.” Ing panutup wektu pangadilan Nebukadnezar, piyambakipun makili “raja kang wicaksana,” amarga piyambakipun nampa paedah saka pangadilan “pitung mangsa,” dene Belsyazar, sanadyan piyambakipun mangertos sajarah mau, nolak nampi paedah saka iku.

“Nanging katresnané Belsyazar marang panglipur lan ngluhuraké awaké dhéwé wus ngilangaké piwulang-piwulang sing mesthiné ora kena tau dilalekaké; lan panjenengané nindakaké dosa-dosa kang padha karo dosa-dosa sing ndhatangaké paukuman-paukuman kang nggegirisi tumrap Nebukadnezar. Panjenengané nyia-nyiakaké kasempatan-kasempatan sing kanthi sih-rahmat wis kaparingaké marang panjenengané, awit panjenengané nglirwakaké migunakaké kasempatan-kasempatan sing ana ing jangkauan panjenengané kanggo dadi wanuh karo kayektèn. ‘Apa kang kudu

daklakoni supaya aku kaslametaké?’ iku sawijining pitakonan sing déning raja gedhé nanging bodho iku diliwati kanthi ora perduli.” Bible Echo, April 25, 1898.

Nebukadnésar iku minangka pralambang “wong-wong wicaksana” ing taun 1798, kang mangertèni tambahing kawruh ing wektu wekasan.

“Pangombong kang gumunggung kuwi durung patiya luwar saka lambene, nalika ana swara saka Swarga ngandhani dheweke manawa wektu paukuman kang wus katetepake déning Allah wis teka. Ing satheping mripat budi pikirane dijabel, lan dheweke dadi kaya kewan. Sajrone pitung taun dheweke diasorake mangkono. Ing pungkasaning wektu iku budi pikirane dipulihake maneh marang dheweke, banjur kanthi andhap asor ndhagak marang Allah kang agung ing Swarga, dheweke ngakoni astaning Ilahi ana ing sajroning paukuman iki, lan banjur dipulihake maneh marang dhamparé.

“Ing satunggaling pratandha umum, Raja Nebukadnezar ngakoni kaluputané, lan sih-rahmat Allah ingkang ageng wonten ing pamulihanipun. Menika tumindak pungkasan saking gesangipun kados ingkang kacathet wonten ing Sejarah Suci.” Review and Herald, February 1, 1881.

Ing pungkasaning “pitu mangsa” Nebukadnésar, dhèwèké nglairaké sawijining pawarta umum, kang uga nyakup pangaken umum. Miller, minangka Nebukadnésar, nglambangaké wong-wong “wicaksana” ing taun 1798, yaiku wong-wong sing mangertèni tambahing kawruh ing wektu pungkasan. Wong loro mau padha nampani rong pangimpen, lan pangimpen kapindho saka saben wong mau kanthi simbolis nedahaké “pitu mangsa.” “Pitu mangsa” iku wis katuduhaké ing artikel-artikel sadurungé minangka tandha sawijining titik peralihan.

Ing taun 1798, Nebukadnésar nandhani sawijining peralihan saka kaanané kang gumunggung menyang kaanané wong wicaksana. Prastawa iku kalebu pangakènipun ing ngarepé umum. Taun 1798 uga dadi titik peralihan antarané karajan kaping lima lan kaping nem ing ramalan Kitab Suci. Taun iku uga nandhani rawuhipun malaékat kapisan, saéngga nandhani sawijining dispensasi anyar, amarga pepéling bab paukuman kang bakal rawuh ora bisa kalakon nganti karajan kaping lima ing ramalan Kitab Suci wis nampa tatu pati.

“Pesèn iku dhéwé maringi pepadhang bab wektu nalika gerakan iki bakal kalakon. Pesèn iku dinyatakake minangka bagéan saka ‘Injil langgeng;’ lan pesèn iku ngumumaké kabukane paukuman. Pesèn kaslametan wis diwartakaké ing sakèhé jaman; nanging pesèn iki iku bagéan saka Injil kang mung bisa diproklamasèkaké ing dina-dina wekasan, awit mung nalika iku bae bakal dadi nyata yèn wektuné paukuman wis rawuh. Ramalan-ramalan ngetingalaké rerangkèning prastawa kang nuntun tumuju marang kabukane paukuman. Iki mligi nyata ana ing kitab Daniel. Nanging pérangan saka ramalané kang magepokan karo dina-dina wekasan, Daniel diprentah supaya nutup lan nyégel iku ‘nganti tekan mangsané wekasan.’ Sadurungé kita tekan ing wektu iki, sawijining pesèn bab paukuman ora bisa diproklamasèkaké, adhedhasar kasampurnané ramalan-ramalan iki. Nanging ing mangsané wekasan, mangkono pangandikané nabi, ‘akeh wong bakal mrana-mrana, lan kawruh bakal saya akèh.’ Daniel 12:4.

“Rasul Paulus wis mènèhi pepéling marang pasamuwan supaya aja ngarep-arep rawuhipun Kristus ing jamane dhéwé. ‘Dina iku ora bakal kelakon,’ pangandikané, ‘kajaba manawa wis ana murtad dhisik, lan manungsa duraka iku kawedhar.’ 2 Tesalonika 2:3. Mung sawisé murtad gedhé, lan wektu dawa pamaréntahané ‘manungsa duraka’ iku, kita bisa ngarep-arep rawuhipun Gusti kita. ‘Manungsa duraka’ iku, kang uga sinebut ‘wewadining piala,’ ‘anak karusakan,’ lan ‘si duraka,’ nglambangaké kapapaan, kang, kaya kang wis diramalaké ana ing prabawa, bakal njaga kadhaulatané sajroning 1260 taun. Mangsa iki rampung ing taun 1798. Rawuhipun Kristus ora bisa kelakon sadurungé wektu iku. Paulus nglebetaké pepélingé mau tumrap kabèh jaman panyingkapan Kristen nganti tekan taun 1798. Ana ing sisih wektu sawisé iku pawarta bab rawuhipun Kristus kaping pindho kudu dipratélakaké.”

“Pesèn kados mekaten mboten nate kaparingaken ing jaman-jaman kapengker. Paulus, kados ingkang sampun kita tingali, mboten ngladosaken punika; piyambakipun ngarahaken para sadèrèkipun dhateng mangsa ngajeng ingkang nalika punika taksih tebih sanget tumrap rawuhipun Gusti. Para Reformator mboten martosaken punika. Martin Luther netepaken pangadilan punika kirang langkung tigang atus taun taksih wonten ing ngajeng saking jamanipun piyambak. Nanging wiwit taun 1798 kitab Daniel sampun kabikak, kawruh bab pamedhar wangsit sampun saya tambah, lan kathah tiyang sampun martosaken pesèn pangadilan ingkang khidmat bilih sampun celak.” *The Great Controversy*, 356.

Ing taun 1798, rawuhipun sawijining dispensasi enggal saking pakaryan karahayon, lan dispensasi enggal punika maringi pepènget bab dispensasi sanès ingkang badhé kawiwitan ing taun 1844. Ing nalika owahing dispensasi punika, satunggal lawang badhé katutup, lan satunggal lawang kabikak.

Lan marang malaékat pasamuwan ing Filadelfia tulisen mangkéné: Mangkéné pangandikané Panjenengané kang suci, Panjenengané kang sejati, Panjenengané kang nyekel kunci Dawud, kang mbukak lan ora ana wong kang bisa nutup, lan nutup lan ora ana wong kang bisa mbukak: Aku sumurup marang pakaryanmu; lah, Aku wus nyelehake ana ing ngarepmu lawang kang kabuka, lan ora ana wong kang bisa nutup iku; awit kowé duwé kakuwatan sethithik, lan wis netepi pangandikan-Ku, lan ora nyélaki asma-Ku. Wahyu 3:7, 8.

Kabukane sawijining lawang nandhani sawijining dispensasi anyar. Ana owah-owahan dispensasionaling karajan-karajan lan pesèn ing taun 1798, ing pungkasaning bebendu kang kapisan, kang kaleksanan wiwit 723 SM nganti tekan 1798. Ana uga owah-owahan dispensasional ing taun 1844, ing pungkasaning bebendu kang pungkasan, kang kaleksanan wiwit 677 SM nganti tekan 1844. Ing taun 1798, dispensasi pesening malaékat kang kapisan, kang maringi pepéling bab pangadilan kang wis nyedhak, wus tekan. Nebukadnézar lan Miller kalorone kawejahana minangka “wong wicaksana,” ing “wektu pungkasan,” nalika “lawang” kabukak tumrap dispensasi internal saka pesening malaékat kang kapisan lan tumrap owah-owahan dispensasi eksternal saka kéwan segara marang kéwan bumi. Dispensasi pesening malaékat kang kapisan kaleksanan nalika lawang mlebu

ing Papan Mahasuci kabukak ing tanggal 22 Oktober 1844, lan dispensasi malaékat kang katelu, sarta pangadilan panyelidikan, wus tekan.

Impené Miller kang kapindho diwiwiti nalika ana lawang kabukak ing taun 1798, lan dipungkasi nalika ana lawang kabukak ing mangsa transisi saka “loro seksi” kang diuripaké manèh supaya martakaké pesen Tangisé Tengah Wengi. Miturut profetik, Nebukadnésar lan Miller padha-padha makili transisi saka karajan kéwan segara marang karajan kéwan bumi ing taun 1798. Loro-loroné padha makili pangumuman bab cedhaké lan tekané paukuman panyelidikan ing taun 1844. Taun 1798 lan 1844 makili panutupaning “paugeraning bebendu” Allah kang kapisan lan kang pungkasan tumrap umaté, kang katindakaké sajroning mangsa “pitung wektu,” kaya kang katetepaké ing Imamat rong puluh enem. Patang puluh enem taun saka 1798 nganti 1844 makili ngadegé padaleman suci kasukman, kang ndadèkaké utusaning prajanjian dumasud rawuh ing kono ing tanggal 22 Oktober 1844, nalika Kristus ngalih saka Papan Suci menyang Papan Mahasuci.

1798 lan 1844, nandhai transisi-transisi (luwih saka siji), kang ditandhani déning “pitu mangsa.” Transisi saka Adventisme Millerit Filadelfia tumuju Adventisme Millerit Laodikia ing taun 1856 uga ditandhani déning tambahing pangawruh ngenani “pitu mangsa,” kang sawisé iku banjur ditampik ing taun 1863. Ing taun 1798, wis ana tambahing pangawruh saka kitab Daniel, kang nyakup “pitu mangsa” kang padha, saka Imamat rong puluh enem, kang bakal ditampik ing pungkasan Adventisme Millerit Filadelfia.

Pangowahaning gerakan malaékat kapisan saka Filadelfia tumuju Laodikia digambarake déning pitung taun wiwit 1856 nganti 1863. Pesen Laodikia rawuh ing taun 1856, lan sajroning pitung taun, pepadhang anyar ngenani “pitung mangsa” kang wus kabikak metokake sawijining proses panggeganing iman telung undhak-undhakan kang gagal diliwati déning Adventisme ing taun 1863. Pitung taun diwènèhaké kanggo pepadhang ngenani “pitung mangsa,” supaya bisa ditampani utawa ditampik. Pangowahaning gerakan Adventisme Millerit Filadelfia tumuju Adventisme Millerit Laodikia iku dadi pralambang tumrap pambalikaning runtutan ing wekasan, yaiku pangowahan saka gerakan Laodikia saka malaékat katelu tumuju gerakan Filadelfia saka malaékat katelu.

Ramalan patang dasawarsa lima taunipun Yesaya punika nandhani wiwitaning bebendu Allah ingkang kapisan lan ingkang pungkasan marang karajan lor, lajeng karajan kidul, saking Israèl.

Amarga sirahing Siria iku Damsyik, lan sirahing Damsyik iku Resin; lan sajroning nem puluh lima taun Éfraim bakal diremuk, supaya ora dadi sawijining bangsa. Yesaya 7:8.

Pangandikané Yésaya ngenani sewidak lima taun iku diparingaké ing taun 742 SM, lan sajroning sewidak lima taun karajan sisih lor bakal sirna. Sangalas taun sawisé 742 SM, yaiku ing taun 723 SM, karajan sisih lor digawa menyang pangawulan déning Asyur. Ing pungkasané sewidak lima taun iku, bebenduné karajan sisih kidul diwiwiti ing taun 677 SM, nalika Manasye katundhung dadi tawanan déning wong Babil. Mulané, sewidak lima taun iku nggambarake sawijining mangsa sangalas taun tumuju marang panawanan kapisan

karajan sisih lor, banjur diterusaké patang puluh nem taun manèh nganti tumeka panawanané Manasye.

Ramalan-ramalan punika nggayuh kayektenipun piyambak-piyambak ing taun 1798, 1844, lan 1863. Ing taun 1798, wonten owah-owahan internal ing pawartos kaslametan kanthi rawuhipun malaekat kapisan, sarta ugi wonten owah-owahan eksternal ing kraton-kratoning ramalan Kitab Suci. Ing taun 1844, wonten owah-owahan internal ing pawartos kaslametan nalika lawanging Papan Suci katutup lan pengadilan panlitèn wiwit kanthi rawuhipun malaekat katelu. Ing taun 1863, wonten owah-owahan eksternal nalika kalih sunguning kéwan saking bumi kapérang dados kalih golongan.

Sungu Républikan kapérang dadi loro parté pulitik sing wiwit wektu iku bakal ndominasi sajarahing kéwan bumi. Sungu Protestan kapérang dadi loro pawujudan murtad, siji golongan ngakoni awaké Protestan sarta ngakoni netepi Sabat dina kapitu, lan golongan sijiné ngakoni awaké Protestan, nanging njunjung dina srengéngé minangka dina pangibadah sing dipilih déning wong-wong mau.

Ing sajarah punika, sungu Protestan ingkang medal saking Jaman Peteng punika, katitiwi wiwit 11 Agustus 1840 dumugi 22 Oktober 1844, lan boten kasil nglampahi proses panyobi punika sarta ngalami transisi saking umat Protestan ingkang ngreksa dinten Minggu dados umat Protestan murtad ingkang ngreksa dinten Minggu.

Ing sajarah sungu Protestan sejati kang ditetepaké lan diidentifikasi ing taun 1844, ana sawijining proses pangujian kang kelakon wiwit taun 1856 nganti 1863. Banjur sungu Protestan sejati kang netepi Sabat iku ngalami transisi, yaiku saka Filadelfia menyang Laodikia, lan uga saka umat Protestan sejati kang netepi Sabat menyang sungu Protestan murtad kang netepi Sabat. “Pitung mangsa,” digandhèngaké karo 1798, 1844, 1856, lan 1863. “Pitung mangsa,” iku sawijining pralambang kang gegandhèngan karo sawijining titik transisi, lan kayektèn iki ditetepaké adhedhasar sawatara seksi.

Ing taun 1798, ana tambahing pangawruh ngenani “pitung mangsa,” amarga ramalan wektu kang pisanan banget ditemokaké déning Miller iku satemené bebener mau. Ing taun 1863, bebener mau wis katampik, saéngga nandhai pungkasaning periode panutupan suwéné suwidakan lima taun saka ramalan kang katetepaké ana ing Yesaya pasal pitu.

Ramalan lengkap patang likur atus rong puluh taun iku nduwèni sela sewidak lima taun ing wiwitan lan ing pungkasané kanthi cara citra-balik, kaya gegambaran ing pangilon. Ing wiwitan saka pungkasané sewidak lima taun (1798), kang dilambangaké déning wiwitan saka wiwitané sewidak lima taun ing 742 SM nalika ramalan mau kaparingaké, ana tambahing kawruh bab “pitu kaping,” kang dimangertèni lan diwartakaké déning para Millerit “wicaksana.” Ing pungkasan saka pungkasané sewidak lima taun ing 1863, ana manèh tambahing kawruh bab bebener sing padha, kang pungkasane ditampik déning “para imam” sing mentas dinobataké saka sungu Protestan sejati.

Bangsa-Ku binasakake marga kuranging kawruh; awit sira wis nampik kawruh, Aku uga bakal nampik sira, supaya sira aja dadi imam tumrap-Ku; awit sira wis lali marang angger-anggering Allahmu, Aku uga bakal lali marang anak-anakmu. Hosea 4:6.

Tambah ing kawruh nalika kitab Daniel kabukak segelé ana gandhengané karo “pitung mangsa,” mula iku ora mung dadi pralambang sawijining titik transisi, nanging uga pralambang kabukaké pesen kenabian.

Transisi liyané kawiwitan tanggal 18 Juli 2020, kanthi kuciwa kapisan, kang miwiti “wektu ngentèni” lan nandhani wiwitan telung dina lan satengah ing Wahyu pasal sewelas, nalika loro seksi gumlethak mati ana ing dalan kutha gedhé Sodom lan Mesir.

Tanggal 18 Juli 2020 nandhani wiwitaning telung dina setengah simbolis (sawijining “pitung mangsa”), sing wis digambarake déning sajarah wiwit taun 1856 nganti taun 1863. Kaloro période iku padha dadi pralambang saka “pitung mangsa.” Kaloro période iku padha nandhani owahing dispensasi (sawijining transisi). Kaloro période iku padha makili tambah ing kawruh kang gegandhèngan karo “pitung mangsa.”

Iku ana ing mangsa transisi saka karajan Babil menyang karajan Medo-Pèrsia nalika Dhaniel ndedonga pandonganing Imamat rong puluh enem, mula kanthi mangkono nandhai pandonganing Imamat rong puluh enem minangka sawijining pratandha dalan tumrap transisi ing dina-dina pungkasan. Ing impèné Miller, ing pungkasan pitung pangucapan tembung “scattering,” Miller padha nangis lan ndedonga. Tangis mau nandhai titik nalika Sang Singa saka taler Yehuda (wong sing nggawa sikat rereged), mbikak segel sawijining pesen sing wis kasegel.

Pandongané Miller nandhani pandongan Leviticus 26-né Daniel, kang ana gandhengané karo “pitung wektu,” lan kelakon nalika lawang lan jendhela kabukak ana ing impèné Miller. Nanging pandongané Daniel, ing pasal sanga, uga selaras karo pandongané Daniel ing pasal loro. Iku uga selaras karo pandongan pangaken dosané Nebukadnésar ing pungkasané “pitung wektu”-né.

Mulané pandongané Miller dipralambangaké déning pandonga ing Leviticus pasal selikur, yaiku sawijining pandonga pangakon umum lan pandonga panyuwunan supaya rahasia kenabian kang pungkasan dibukak segelé, amarga kabèh pitedah nuduhaké dina-dina pungkasan. Mulané rahasia ing Daniel pasal loro nggambaraké rahasia pungkasan kang kudu dibukak segelé. Pandongané Miller, ing sajroning impèné, yaiku pandonga kebak kuwatir lan bebendu kang mursid ngenani barang-barang nistha kang wis katindakaké marang permata-permata ing kamaré. Kuwatiré iku dipralambangaké déning wong-wong kang nggresah lan nangis ing Ezekiel pasal sanga, ing mangsa panyegelané satus patang puluh papat ewu.

Miller nyumurupi manawa bebener-bebener iku saya suwe saya kakubur déning doktrin-doktrin palsu, lan pungkasane tekan sawijining titik nalika petiné (yaiku Kitab Suci dhéwé) dirusak. Karusakan peti kagungané Miller dumadi ing generasi katelu Adventisme

nalika ana sawijining gerakan sing disengaja kanggo nyingkiraké King James Bible demi versi-versi modern Kitab Suci sing wis dirusak lan dhedhasar Katulik.

Miller nangis, banjur ndedonga, lan sanalika lawang kabukak, lan kabeh wong padha metu. Banjur wong kang nggawa sikat rereget (Singa saka taler Yehuda) mlebu, mbukak jendhela-jendhela lan wiwit ngresiki. Banjur Miller ngandharake kuwatire bab permata-permata kang sumebar, lan wong kang nggawa sikat rereget mau janji yen dheweke bakal ngreksa permata-permata iku. Ing tengahing gegap-gempita pakaryan ngresiki kang ditindakake wong kang nggawa sikat rereget mau, Miller merem sedhela, lan nalika dheweke mbukak mripate, sakehing rereged wus sirna. Permata-permata mau sumebar ana ing sakubenging kamar, lan banjur wong kang nggawa sikat rereget mau nyelehake peti gedhe ana ing ndhuwur meja, nglumpukake permata-permata mau lan nyawurake menyang ing peti iku sarta ngandika, “mrenea lan delengen.”

Ungkapan, “come and see,” minangka sawijining pralambang bilih satunggaling kayekten enggal kemawon kabukak segelé. Kayekten ingkang kabukak segelé tumrap Miller punika yaiku kayekten pungkasan, awit prekawis salajengipun ingkang badhé kalampahan punika tanginé Miller nalika “shout,” ingkang makili panguwuh banter. Miller punika ingkang pungkasan piyambak ingkang nampi pesen Babak Tengah Wengi sajroning sajarah kaum Millerit, lan sakderengipun “shout” ingkang nangèkaké piyambakipun wonten ing impen punika, piyambakipun merem sawatawis mangsa. Wewaton tunggal wonten ing Kitab Suci ingkang nyebutaken “sawatawis mangsa” lan “mripat” punika nedahaken kawungun kapisan.

Lah, aku nduduhaké marang kowé sawijining wewadi; kita ora kabèh bakal turu, nanging kita kabèh bakal diowahi, sajroning sakedheping mripat, ing pungkasaning kalasangka; awit kalasangka iku bakal muni, lan wong-wong mati bakal ditangèkaké tanpa kabusukan, lan kita bakal diowahi. Awit kang kena bosok iki kudu ngagem kang ora kena bosok, lan kang kena pati iki kudu ngagem kang ora kena pati. 1 Korinta 15:51–53.

Ing sajarahé transisi gerakan Laodikia saka malaékat katelu marang gerakan Filadelfia saka malaékat katelu, kaya dene kagambar ing Wahyu pasal sewelas, Miller makili wong pungkasan banget saka para prawan wicaksana sing nampa piweling Babakaning Wengi. Sing kawitan nampa iku wong-wong kang paling rohani.

“Iki iku panguwuh ing tengah wengi, kang bakal maringi kakuwatan marang piweling malaékat kang kapindho. Para malaékat katutus saka swarga kanggo nggugah para suci kang kasirep semangat lan nyawisaké wong-wong mau tumrap pakaryan agung ing ngarepé. Wong-wong kang paling pinunjul kaprigelané dudu sing kapisan nampani piweling iki. Para malaékat katutus marang wong-wong kang andhap asor lan setya, sarta ndhesak wong-wong mau supaya ngluhuraké panguwuh, ‘Lah, Pangantèn lanang rawuh; metua kowe kanggo manggihi Panjenengané!’ Wong-wong kang kapitadosan nampani panguwuh iku banjur enggal-enggal tumindak, lan lumantar kakuwatané Roh Suci ngundhangaké piweling mau, sarta nggugah para sadulur mau kang kasirep

semangat. Pakaryan iki ora gumantung marang kawicaksanan lan piwulangé manungsa, nanging marang kakuwatané Allah, lan para suci Panjenengané kang krungu panguwuh iku ora bisa nahan. Wong-wong kang paling rohaniah nampani piweling iki luwih dhisik, lan wong-wong kang biyèn mimpin ing pakaryan iku dadi sing pungkasan nampani lan mèlu nggedhèkaké panguwuh, ‘Lah, Pangantèn lanang rawuh; metua kowe kanggo manggihi Panjenengané!’” Early Writings, 238.

Ing wekasaning telung setengah dina simbolis ing Wahyu pasal sewelas, pawartos kapisan saka rong pawartos, kang dilambangaké ana ing Yekezekiel pasal telung puluh pitu, diprakirakaké. Pawartos kapisan iku nglumpukaké balung-balung kang mati lan buyar mau dadi siji, nanging isih tetep mati. Pawartos mau dipandharaké déning swara kang nguwuh “ing ara-ara samun”, mangkono iku nandhakaké yèn pawartos Yekezekiel diwiwiti sadurungé telung setengah dina simbolis mau rampung. Telung setengah dina iku nggambaraké sawijining “ara-ara samun”, lan saka “ara-ara samun” iku pawartos mau diprakirakaké. “Ara-ara samun” uga dadi pralambang saka “pitung mangsa,” kang nandhani sawijining owah-owahan lan pambukakan segel, kang nglantaraké mlebu ing sawijining proses panggawé pangujian.

Ana pangrembakaning pekabaran sing lumaku saya maju, lan panampan tumrap pekabaran iku uga saya maju, kaya kang kapratelakaké lumantar Pambengok Wengi Tengah ing sajarah kaum Millerit. Wong-wong sing paling rohani iku kang kapisan nampani pekabaran swara kang mbengok ana ing ara-ara samun, lan para sejarawan Adventisme nuding marang sawijining layang kang ditulis déning William Miller sawetara dina sadurungé tanggal 22 Oktober 1844, ing kono Miller neksèni yèn pungkasané dhèwèké mangertèni lan nampani pekabarané Samuel Snow bab Pambengok Wengi Tengah.

“Sadulur Himes ingkang kinurmatan: Kawula nyumurupi kamulyan wonten ing sasi kapitu, ingkang dereng nate kawula tingali sadèrèngipun. Sanadyan Gusti sampun nedahaken dhateng kawula makna pralambangipun sasi kapitu punika, setunggal taun setengah kapengker, nanging kawula dereng mangertos dayaning pralambang-pralambang punika. Sapunika, pinujia asmanipun Gusti, kawula nyumurupi kaendahan, kasalarasan, lan kasarujukan wonten ing Kitab Suci, ingkang sampun dangu kawula pandongakaken, nanging dereng kawula tingali ngantos dinten punika. Matur nuwun dhumateng Gusti, he nyawaku. Mugi Sadulur Snow, Sadulur Storrs, lan sanès-sanèsipun, kaparingana berkah awit saking dados piranti kanggé mbikak mripat kawula. Kawula sampun meh dumugi griya. Kamulyan! Kamulyan! Kamulyan! Kamulyan!” William Miller, Signs of the Times, 16 Oktober 1844.

Ing pangulanganing sajarah Pambengoking Wengi Tengah, kaya dene kaambarake ing impené Miller, Miller nglèrèmké mripaté sawatara wektu. Mangkono, “ing sajroning sakedhap, ing kedheping mripat, nalika kalasangkane pungkasan: awit kalasangka iku bakal muni, lan wong-wong mati bakal katangèkaké.” Ing impené Miller, dhèwèké nggambarake wong pungkasan sing nampani pesen Pambengoking Wengi Tengah, kaya dene kang katindakaké ing sajarahé dhéwé. Dhèwèké nggambarake wong-wong sing pungkasané

nampani pesen iku pas sadurungé wong sing nggawa sikat rereget nglumpukaké permata-permata sing buyar lan nyemplungaké mau menyang peti sing luwih gedhé. Ing Wahyu pasal sewelas, wong-wong pungkasan sing nampani pesen kapindho saka Yehezkiel, yaiku pesen bab papat angin Islam, kang uga dadi pesen panyegelan, nindakaké mangkono pas sadurungé kalasangka pungkasan saka pitu kalasangka muni, yaiku kalasangka “Bilai katelu.” “Ing sajroning sakedhap, ing kedheping mripat, nalika kalasangkane pungkasan: awit kalasangka iku bakal muni, lan wong-wong mati bakal katangèkaké tanpa karusakan, lan kita bakal kaowahi.” (1 Korinta 15:52)

Wacana punika nedahaken wunguné kapisan ingkang kalampahan nalika rawuhipun kaping kalih, nanging ugi wonten wunguné balung-balung garing ingkang pejah (kalih seksi) ingkang kalampahan ing “jam” lindhu ageng wonten ing Wahyu pasal sewelas. Ing “jam” lindhu punika, slompret pungkasan saking pitu slompret kaunekaken, lan para seksi ingkang pejah ingkang wonten ing margi dipunwungokaken malih, boten dados tiyang Laodikia, nanging dados tiyang Filadelfia, awit ing slompreting Bilai ingkang kaping tiga, kalih seksi punika sampun dipuncap lan dipunowahi dados boten saged rusak, margi piyambakipun boten badhé naté damel dosa malih. Miller nggambaraken tiyang pungkasan ingkang nampi pawartos ingkang ndadosaken kalih seksi punika gesang malih, inggih punika pawartos bab sekawan anginipun Islam, lan punika pawartos pamecapan.

Swarané kalasangka iku ngungkapaké sing pungkasan saka balung-balung garing para wong mati sing wis kasebar ana ing dalan Sodom lan Mesir. Miller nyeksèni nalika kayektèn-kayektèn iku saya suwe saya kakubur déning piwulang-piwulang palsu. Ing wekasané Miller nangis, nandhani wektu nalika pambukakan segel iku bakal diwiwiti, awit pambukakan segel iku minangka pakaryan sing lumaku sethithik mbaka sethithik. Pambukakan segel iku diwiwiti ing mangsa pungkasan saka telung dina setengah.

Sawisé Miller nangis, Panjenengané sing kagungan panguwasa kanggo mbukak segel saka kitab sing kasegel iku mlebu ing cariyos mau. Ing impené Miller, Panjenengané iku yaiku Wong Sing Nggawa Sikat Lemah. Banjur Miller ndedonga, lan sanalika lawang kabukak, nandhani titik nalika gerakan Laodikia saka malaékat katelu bakal pindhah menyang gerakan Filadelfia saka malaékat katelu. Pandongané iku pandonga Imamat kaping likur enem, yaiku pandonga kanggo pangerten bab rahasia kenabian pungkasan lan pangakon umum tumrap pambrontakan sing ndhatengaké telung dina lan satengah marang loro seksi, yaiku pandongané wong-wong sing disegel ing Yehezkiel bab sanga.

Sasampunipun pandonga punika, Kristus (wong sing nggawa sikat rereget) mlebet lan wiwit ngresiki kamar punika. Ing pungkasaning pakaryan resikipun wong sing nggawa sikat rereget punika, Miller merem sedhela, minangka tandha pungkasaning wektu nalika balung-balung garing wong mati kedah kawungokaké manèh. Banjur wong sing nggawa sikat rereget punika nglumpukaké permata-permata sing sumebar ing kamaripun Miller, sarta mapanaké ing sajroning peti enggal sing langkung ageng, ing nginggil méja wonten ing tengahing kamaripun Miller, nalika kalih seksi kaangkat dados panji. Minangka panji, lajeng padha ngundang pepanthaning Allah sanèsipun sing taksih wonten ing Babil supaya

“rawuha lan pirsanana” pawartos sing Sanga singa saking taler Yehuda nembe waé nyampakaké ing sajroning peti enggal sing langkung ageng punika.

Ing artikel sabanjuré, kita bakal miwiti nimbang sesanti bab Kali Ulai minangka pralambang bebener-bebener saka kitab Daniel sing dibukak segelé ing taun 1798. Sadurungé nimbang prakara iku, kita wis ndhisikaké sawatara titik acuan. Kang kapisan yaiku yèn piwulangé wong-wong Millerit iku sampurna (ing tataran tuwuhé), nanging durung pepak. Piwulang mau dipasang ing rerangkèn loro, dudu telu, kakuwasan kang nggawé sepi. Kang kapindho yaiku yèn nalika impené Miller ngenali pambalèkaké pungkasan saka bebener-bebener dhasar, mula bebener-bebener dhasar iku “ping sepuluh luwih padhang” tinimbang kaluhurané sing wiwitan. Titik kang katelu yaiku yèn obahe malaekat kapisan (obahé wong-wong Millerit) diulang manèh ing obahé malaekat katelu, nanging kanthi sawatara cathetan penting. Wong-wong Millerit, minangka sawijining pralambang, iku wong-wong Filadelfia; padha kaya Nebukadnezar sing wis kabalikaké, nanging ing pungkasan lan kanthi banget ngesèni, “mbangun manèh Yerikho” ing taun 1863.

Gerakan malaékat katelu wiwit minangka wong-wong Laodikia, kang mbutuhake pambalikan, nanging ing pungkasané padha bakal melu ing karusakan pungkasané Yerikho (Yerikho ing dina-dina wekasan).

“Sang Juru Slamet boten rawuh kanggé nyingkiraken punapa ingkang sampun kaandharaken déning para bapa leluhur lan para nabi; awit Panjenenganipun piyambak ingkang sampun ngandika lumantar para priya wakil punika. Sedaya kayektèn ing Sabdanipun Allah asalipun saking Panjenenganipun. Nanging permata-permata ingkang tan kinaya aji punika sampun dipunpasang wonten ing tatanan ingkang lepat. Pepadhangipun ingkang aji sampun dipundadosaken ngladèni kasalahan. Allah ngersakaken supados punika dipunuculi saking tatanan kasalahanipun lan dipunpanggènaken malih wonten ing rerangkèning kayektèn. Pakaryan punika namung saged katindakaken déning asta ilahi. Awit sesambetanipun kaliyan kasalahan, kayektèn punika sampun ngladèni prakawisipun satrunipun Allah lan manungsa. Kristus rawuh supados mapanakaken kayektèn punika wonten ing papan ing ngendi punika badhé ngluhuraken Allah lan nindakaken kawilujenganing manungsa.” *The Desire of Ages*, 287.